

miniPORADNIK KWIECIEŃ 2022 R.

JAK DOKONAĆ DZIAŁU SPADKU?

Po śmierci spadkodawcy najczęściej spotykamy się z sytuacją, że jej majątek jest dziedziczony przez kilku spadkobierców np. małżonka i dzieci. Każdy ze spadkobierców nabywa określony udział w spadku, a tym samym osoby te stają się po prostu współwłaścicielami spadku. Dział spadku pozwala na stanie się przez współwłaścicieli wyłącznymi właścicielami ściśle określonych przedmiotów należących do spadku. Dział spadku skutkuje więc tym, że spadkobiercy, którzy do tej pory byli współwłaścicielami całego spadku, stają się wyłącznymi właścicielami poszczególnych składników majątkowych tworzących spadek.

Dział spadku może nastąpić na dwa możliwe sposoby:

1. na mocy umowy między wszystkimi spadkobiercami.

Umowa o dział spadku wchodzi w grę tylko wtedy, gdy wszyscy spadkobiercy zgadzają się na podział spadku i są zgodni co do sposobu podziału oraz w jaki sposób taki podział powinien być dokonany. Umowny dział spadku może objąć cały spadek lub być ograniczony do części spadku.

2. na mocy orzeczenia sądu na żądanie któregośkolwiek ze spadkobierców.

Sądowy dział spadku wchodzi w grę, w sytuacji gdy spadkobiercy nie są w stanie dojść do porozumienia w kwestii zgodnego podziału spadku. Po drugie, gdy są zgodni co do podziału spadku, ale chcą przeprowadzić sprawę w sądzie m.in. z powodu niższych kosztów, które się z tym wiążą. Jeśli spadkobiercy chcą podzielić spadek w sądzie, muszą złożyć i opłacić wniosek o dział spadku. Właściwym do rozstrzygnięcia tej sprawy będzie sąd ostatniego miejsca zwykłego pobytu spadkodawcy. Jeżeli jego miejsca zwykłego pobytu w Polsce nie da się ustalić, właściwym będzie sąd miejsca, w którym znajduje się majątek spadkowy lub jego część. Sądowy dział spadku powinien obejmować cały spadek. Jednakże z ważnych powodów może być ograniczony do części spadku.

Warto zaznaczyć, że dział spadku obejmuje jedynie aktywa, rzeczy, prawa. W trakcie działu spadku nie są dzielone długi spadkowe. Odpowiedzialność wobec wierzycieli za długi spadkowe i spłata należności następuje zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego.

Koszty działu spadku:

Jeżeli w skład spadku nie wchodzi nieruchomość ani przedsiębiorstwo, to umowa w sprawie o dział spadku może być zawarta w dowolnej formie. Do jej zawarcia nie wymaga się formy aktu notarialnego. Zawsze warto jednak zrobić to co najmniej na piśmie, dla celów dowodowych.

Zgodnie jednak z art. 1037 Kodeksu cywilnego:

§ 2. Jeżeli do spadku należy nieruchomość, umowa o dział powinna być zawarta w formie aktu notarialnego.

§ 3. Jeżeli do spadku należy przedsiębiorstwo, umowa o dział spadku powinna być zawarta w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. Jeżeli jednak w skład przedsiębiorstwa wchodzi nieruchomość albo przedsiębiorstwo jest objęte zarządkiem sukcesyjnym, umowa o dział spadku powinna być zawarta w formie aktu notarialnego.

Jeśli w skład spadku nie wchodzi nieruchomość, a spadkobiercy potrafią się porozumieć i podzielić spadek w umowie między sobą, bez udziału notariusza. Taka umowa nie kosztuje, a zatem jest to najtańszy sposób podziału spadku.

Jeśli do spadku wchodzi nieruchomość, to tańszy jest sądowy dział spadku. Minusem tego rozwiązania jest czas - na sprawę w sądzie trzeba poczekać, dział spadku w drodze umowy można zrobić niemal od ręki. Koszt sprawy w sądzie nie jest związany z wartością spadku. Opłata sądowa, którą trzeba wnieść od wniosku o dział spadku jest stała - wynosi 500 zł, a gdy spadkobiercy złożą zgodny wniosek o podział - tylko 300 zł. Jeśli dział spadku połączony jest ze zniesieniem współwłasności, wówczas opłata sądowa wynosi odpowiednio 1.000 zł albo 600 zł. W przypadku natomiast notarialnego działu spadku, taksa notarialna jest uzależniona od wartości spadku.

W każdej zatem sytuacji należy każdorazowo przeanalizować, który sposób działu będzie korzystniejszy biorąc pod uwagę co wchodzi w skład spadku.